

WAAROM WE ONZE KERNCENTRALES TOCH MAAR BETER SLUITEN

Jan Haeveryans, eindredacteur bij Knack Weekend

Zou er iemand nog durven vliegen als scheurtjes waren vastgesteld in vliegtuigmotoren? Maar gelukkig gaat het hier 'maar' om kernreactoren.

Het zijn kleine berichtjes die ons nog nauwelijks verontrusten. In Fukushima is er voor de zoveelste keer op rij zwaar radioactief koelwater weggesijpeld, "maar die heeft het zeewater niet bereikt", laat de uitbater van de kerncentrale weten. En in eigen land wordt de heropstart van Doel 3 en Tihange 2 nog eens uitgesteld, vanwege de fameuze scheurtjes in de reactorhuizen. Zou er iemand nog durven vliegen als scheurtjes waren vastgesteld in vliegtuigmotoren? Maar gelukkig gaat het hier 'maar' om kernreactoren.

Twee jaar na de kernramp in Fukushima zijn de voorstanders van kernenergie duidelijk aan de winnende hand. De gemoederen zijn bedaard, en de Japanners starten zelfs een aantal reactoren weer op. Volgens sommige berichten blijken de gevolgen van kernongelukken bovendien reuze mee te vallen. En Doel en Tihange zouden zowaar ook nog 'schone' energie produceren. Van een stralende toekomst gesproken.

Maar als je enkele cijfers en feiten op een rij zet, is het toch wel even schrikken.

Voor schattingen van het aantal slachtoffers van Fukushima is het nog te vroeg – straling is een trage doder, en bovendien erg moeilijk vast te stellen – maar voor Tsjernobyl zijn die cijfers er wel: de Wereldgezondheidsorganisatie schat het aantal slachtoffers van de ramp uit 1986 voorzichtig op 4000 à 9000, Greenpeace op 200.000. Zelfs al ga je ervan uit dat die laatste 'hysterische groenen' zijn en de anderen objectieve wetenschappers, dan nog zijn duizenden doden voor één ontplofte elektriciteitscentrale behoorlijk ijzigekkend.

En daar blijft het niet bij: rond Fukushima werd een veiligheidszone van 20 kilometer getrokken. Rond Tsjernobyl zelfs een van 30 kilometer, nu al bijna drie decennia lang. Doe dezelfde oefening eens in Doel: binnen beide zones valt natuurlijk Groot-Antwerpen en de wijde omgeving, en met 30 kilometer kom je al aan de grens van Mechelen, en schiet je een flink eind op richting Gent, Turnhout of Breda. Zowat heel het economische hart van Vlaanderen zou in of net buiten de getroffen zone liggen. Of hoe je in één klap van een economische reus in Europa de absolute paria kunt worden.

En ook buiten de perimeter is het leven geen pretje. In Japan krijgen mensen die op tientallen kilometers van Fukushima wonen onder andere de raad om flessenwater te drinken, geen lokaal geteelde groenten te eten, kinderen zo weinig mogelijk buiten te laten spelen, en het gebied af en toe te verlaten. De straling is er vaak vele malen hoger dan normaal, maar "binnen veilige normen". Wie blijft er op zo'n plek wonen, als hij het zich kan permitteren om te verhuizen? En wie wil daar nog naartoe, daar investeren en produceren? En zouden echt al die internationale instellingen in Brussel blijven, als de kerncentrale van Doel gelijkaardige problemen zou kennen als die van Fukushima?

En dat zijn dan nog maar de gevolgen voor het hier en nu. Maar hoe ethisch is het om de wereld na ons op te zadelen met kernafval? Omdat wij schone energie toch wat 'te duur en te onbetrouwbaar' vinden? De kernbrandstof plutonium heeft een halveringstijd van 24.000 jaar, uranium doet er zelfs 704 miljoen jaar over om half zo giftig te worden. De cijfers zijn zo hallucinant dat ze ons voorstellingsvermogen te boven gaan.

Toch een kleine poging: stel even dat de Egyptenaren de piramide van Cheops hadden gebruikt om plutoniumafval op te slaan. We zouden het niet bijster sympathiek gevonden hebben van de farao en de zijnen, maar goed het spul zit er redelijk veilig. En zou er nog een kleine 20.000 jaar onaangeroerd moeten blijven voor het nog maar zijn halveringstijd bereikte. Dat is nog wel even.

En 704 miljoen jaar brengt ons nog immens veel verder. Vlotjes voorbij het ontstaan van de mens, voorbij de vroegste dinosaurïërs, tot ver voor de tijd zelfs dat de bergketens die we kennen zich vormden, en de continenten uiteendreven. In mensentermen is het de eeuwigheid.

En toch denken we ons kernafval al die tijd veilig te kunnen opbergen.

Misschien dan toch maar een windmolen in onze 'backyard'?

Bio

Jan Haeveers (1969) is sinds 2001 eindredacteur bij Knack Weekend en werkte daarvoor bij De Morgen. Op Knack.be schrijft hij regelmatig artikels en opiniestukken over milieu en duurzaamheid

<http://www.knack.be/opinie/columns/jan-haeveers/waarom-we-onze-kerncentrales-toch-maar-beter-sluiten/opinie-4000278381095.htm>